

A TARTALMI FELTÁRÁS PROBLÉMÁI ONLINE KÖNYVTÁRI KATALÓGUSOKBAN

PROKNÉ PALIK MÁRIA
osztályozó könyvtáros
BME OMIKK

Könyvtárainkban számítógépes adatbázisok váltották fel a cédulakatalógusokat. Az eddig csak katalógus cédulákon szereplő bibliográfiai adatok – köztük az ETO jelzetek – együtt alkotják az adatbázisok rekordjait.

Az ETO az egyik legelterjedtebben használt információkereső nyelv, amelynek alkalmazása a legrégebbi időkre nyúlik vissza hazai könyvtárainkban. Ezzel kapcsolatban szeretnék néhány problémát felvetni, és a lehetséges megoldásokat számba venni.

1. Az ETO jelzet tartalmának természetes nyelvű megfogalmazása

Az ETO mesterséges nyelvű információkereső nyelv. Használatát jelentősen megnehezíti, hogy nem tudjuk megmondani ránézésre egy-egy jelzet jelentését. Az egyes jelzetekhez közvetlenül kellene hozzákapcsolni a meghatározásukat. Fontos lenne az ETO angol nyelvű középkiadásának már elkészült és géppel kezelhető magyar nyelvű fordítását (mely a Könyvtári Intézetben található) integrálni a könyvtári adatbázisokba.

2. Retrospektív tartalmi feldolgozás

Az adatbázisba kétféleképpen kerülnek új ETO jelzetek. Egyrészt az új könyvek feldolgozása során, másrészt a már korábban a kézi katalógusok céduláin rögzített tételek retrospektív adatbevitelkor folyamatosan bővül az online katalógus a régi táblázatokból vett jelzetekkel. Ezek aztán a böngészőben egymás mellett, megkülönböztetés nélkül sorakoznak. A böngésző nem elégíti ki az információkereső nyelvekkel szemben támasztott követelményeket.

Az azonos tartalmú, de formailag különböző jelzeteket – szinonímákat – össze kell kapcsolni. A **homonímák** – a különböző tartalmú, de formailag azonos jelzetek – pedig szétválasztandók. Utalók létrehozásával eleget lehetne tenni az információkereső nyelvvel szemben támasztott elvárásainknak.

Ebben is az ETO angol nyelvű középkiadásának magyar nyelvű fordítása segíthetne bennünket. Lehetségessé válna az egyes jelzetek történetének követése, utalók beépítése.

Ne feledjük, **az információ annyit ér, amennyi megtalálható belőle.**